

En el llindar de l'any nou

En el llindar de l'any nou torna la cavalcada dels bons propòsits. I quin munt de decepcions no es deixen a una y altra banda de camí... La vida nova es torna més vella y més grisa que mai en el decurs de l'any: projectes que no es realitzen, ambicions que s'esmuyen, negocis que fracassen, virtuts que s'esllanguixen... Adéu, adéu... I l'home, que sempre vol amagar els seus defectes innombrables i aparèixer als ulls de la gent i als seus propis més pur que la ventada canigonenca, pren mà d'una excusa que resol feliçment el perquè de la "vida vella" en el nou any: oh, la dissort!

* * *

En el llindar de l'any nou torna la cavalcada dels bons propòsits.

Que és dolç esguardar-la en perspectiva! Però a mida que hi vas entrant—és com en els banquets d'etiqueta: plats estranys per aquí, eines rares per enllà, el coll que et punxa la gorja...—, sents la decepció profunda de les delícies perdudes, de "les entelèquies que s'adormiren en el camí de la veritat", com deia l'il·lustre mofeta empordanès, en Pere Corominas al parlar de nosaltres.

No és la dissort, no, llegidor, sinó la força de la voluntat que regula el camí de la vida humana i mena a l'èxit i a la felicitat. Des d'avui pensa que l'home, com digué Nietzsche, deu ésser superat; pensa que la teva vida serà inútil si no refàs el teu caràcter i no treballes el teu esperit en la austeritat i en la emulació; pensa que hi ha quelcom més d'agradable que les xerrameques de cafè, que les discussions inútils de veïnat, que les inquietuts de la manilla, que el regirarte les butxaques cercant la benhaurada sorpresa d'un bitllet que sabs no has de trobar, o bé el rodar pels carrers com un ca deslliurat de la cadena que l'aferrava al seu jac; pensa que no assoliràs un èxit falaguer si no poses el coll en els teus treballs.

És perfectament inútil lamentar-te de la dissort. Què en treuràs que el món digui al parlar de tú: és un dissortat? La llàstima mai no et farà més gran, sinó ben al contrari: et donarà la qualitat esquifida del pobre ocell engaviat i orb, que xerra dia rera dia les seves incomprensibles lamentacions; pitjor encara, perquè ningú no voldrà escoltar-les, enc que la teva gorja tingui tot un bé de Déu de sonoritats.

Escolta aquest concell del gran Peius:

"Pensa que no és amb renecs
Ni tampoc amb espetecs
Que es toca el sac dels gemecs,
Sinó bufant-lo".

Relleus de la Terra

JOAN TUTAU I VERGÉS

per BERNAT CLOVA

ENS trobem a l'any 1856; el mes de juliol; i com «qui no bat pel juliol, no bat quan vol», a Madrid hi han hagut patacades. En Joan Tutau ho sab, i amb més dalit que una daina se'n arriba a Figueres i amb sa veu càlida, flamejant—veu empordanesa d'emoció—parla als ciutadans de la vila, on tots són federals. Tenen lloc escenes d'aquelles que encenen el cor, i s'apleguen a l'entorn de Don Joan bon nombre d'ardit jovent disposat a tot i per tot, jugant-se—com se sol dir—sac i peres per mor d'aconseguir l'ideal, que havia cisellat en l'heràldica empordanesa l'arruixat Abdon Terrades, mestre dels nostres fede-

rals. Amb tot l'estol juvenívol, Don Joan se'n va a la muntanya, des d'on ja se les havien amb la gent del govern valents escamots de lliberals, arribant i tot al tremp de batre a les tropes lleials en el poble de Llers. En aquesta acció en Tutau no fou dels mancos, i s'hi comportà com saben fer-ho els homes d'honor que accepten una responsabilitat i lluiten per l'ideal més que pel lloc i la possible recompensa. No li venia pas de nou el sentir la responsabilitat del punt d'honor, com veurem, anant parlant. Però amb tot i aquesta valentia dels de la muntanya, i d'alguns cops de mà afortunats, com la dita acció de Llers, les

coses no els hi anaren pas com haurien volgut, a les colles d'insurgents.

El poder central encara tenia «la mano fuerte» per no deixar-se pendre les regnes gubernamentals, i com que els seus soldats eren més i anaven més de acord que no pas els revolucionaris, de aquí que llavors se pogués dir una vegada més allò de «los sarracenos», «que vencieron los más, por ser los otros menos», o quelcom així per l'estil. Sigués com fos, que no hem pas de fer història de sucesos sinó d'un home bon ciutadà, és el cas que per tot Catalunya tocava la del rebre als qui no estaven pas conformes amb la realitat existent, i vetaquí que Don Joan Tutau havia de tornar-se'n altre cop per llà d'on venia, cap a França, a París. I una mica pesaròs, qui sab si desenganyat, s'acollí a una de les amnisties que després es concediren, visquent a Barcelona apartat de tota maniga manega política per espai d'uns cinc anys. Però en tot aquest lapse de silenci polític, ell no perdia pas el temps, i va viatjar sovint cap a París per reviuere els dies frisosos de la pre-aventura, i a Londres per estudiar-hi l'organització de societats cooperatives, car el seu cor era tot tendresa pel treballador humil, i aquesta cordialitat era ço que l'empenyia a trobar o cercar una més perfecta solució que les existents al país, amb la qual hauria volgut redimir i alliberar l'estament obrer. Recordem ara de passada com fou ell qui al tenir coneixement de la desfeta del general marquès de Novaliches al pont d'Alcolea, on varen batre's el cuir de bo de bo tots dos bàndols, lliberals i tropes de la Reina, organitza febrosament a Barcelona les masses obreres per ajudar el moviment revolucionari. Si bé certament en aquells temps estava exilat, però amagava's a la ciutat comtal, quan això d'Alcolea. Erem a l'any 1864. Com dèiem abans ell anava i venia de París i de Londres fent-ne passeres, i per causa de l'agitació sentimental interna i pel motiu d'ésser ell de caràcter viu i ardit, a la policia no els feia gaire goig, fins que després de molts requisits practicats a casa seva, car mai el deixaven de petja, se decidí a emigrar, fugint, un cop fracassada una conspiració en la que per poc li artepleguen. Per aital motiu el trobem establert a Perpinyà des de l'any 1867 fins a la caiguda d'Isabel. Fent, però, passejades d'estranguis i de amagatotis. En aquell temps la policia no estava pas muntada a la moderna perfecció com ara.

(Prosseguirem).